

Johansen: Det er jo meget omfattende Lønningslove, vi faa i denne Samling. Vi have allerede vedtaget og gjort færdige nogle Lønningslove, og nu staa vi overfor en af de største, som omfatter de fire Etater. Der er nu vel nok adskillige, for ikke at sige mange, udenfor Rigsdagen, der have set med nogen Betænkelighed paa at gaa til denne store Lønningsreform. Imidlertid finder jeg, at det er den rette Maade, Regeringen har grebet denne Sag an paa. Thi det har jo før været saa, at man har taget en Stump Lønningslov et Aar og en anden Stump et andet Aar, og saa have de forskellige, som have faaet eller ikke faaet noget, gjort Sammenligninger, hvad der har været medvirkende til stadig Uro indenfor denne store Kreds af Tjenestemænd. Jeg vil nu haabe, at det vil skaffe mere Ro, naar først disse Lønningslove, som jeg nu formener ere rigelige og gode, ere gennemførte. Jeg ved vel, at der fra adskillige af Etaternes Afdelinger er kommet Henvendelser om, at her skete der ikke Retfærdighed, men at det burde være saadan og saadan. Men jeg tror, at naar man tager Sagen i sin Helhed, maa man indrømme, at her er der i Folketingets Udvalg gjort et meget betydeligt Arbejde, og der er gjort store Anstrengelser for at naa til en saa retfærdig Fordeling af Lønningerne, som det paa nogen Maade kan lade sig gøre. Jeg vil ogsaa tro, at alle de, der skulle være med til at yde til disse Lønninger, ville, selv om ogsaa mange af dem have meget mindre i Indtægt end de Tjenestemænd faa, som staa paa de laveste Lønninger, dog finde, at vel ere disse Lønninger rigelige, men paa den anden Side — det er jeg sikker paa — ville de dog ogsaa indrømme, at der er gjort Bestræbelser for at faa det bedst mulige ud af de Forhold, som foreligge. Det var jo saadan, den Gang Kommissionen begyndte at arbejde, at vi havde opadgaaende økonomiske Konjunkturer. Vi havde det endnu i Efteraaret, da disse Lønningslove blev forelagte, og da fandt disse Lønningsforhøjelser jo noget deres Begrundelse i, at Levnedsmidler, Husleje og alt, hvad der hører til Livets Ophold for disse Tjenestemænd, var i stærk Stigning, og der trængtes altsaa til en Forbedring. Det er nu forandret, nu er Forholdet det, at vi have nedadgaaende Konjunkturer, og man kan være sikker paa, at det ikke blot er et Øjeblik, men at Konjunkturerne i hvert Fald for Landbrugets Vedkommende stadig ville blive endnu

ringere, end de ere, og det vil ogsaa komme til at virke ind paa alle andre Forhold. Nu lagde jeg Mærke til, at den ærede foregaaende Taler (Goos) ikke mente, at der kunde tages Hensyn hertil ved Tjenestemændenes Lønforhold, thi man burde tage Hensyn til, at de kunde have Gæld, og dersom de vanskelige Pengeforhold, vi have nu, vilde vedvare, vilde Følgen deraf jo blive, at de vilde komme endnu dybere i Gæld. Jeg tror, at det ærede Medlem ser fejl paa dette Punkt; thi samtidig med, at man forhøjer Lønningerne, gaa Priserne paa Levnedsmidler ned, og saa maa de dog virkelig faa et Plus her, som vil være i Stand til at hjælpe dem over, at de vare komne tilbage i de forrige ret strenge Tider.

Jeg skal for øvrigt ikke komme ind paa Enkeltheder. Det Arbejde, der er gjort ved denne Betænkning, er saa klart og overskueligt og saa godt, at jeg ikke paa nogen Maade kan gaa med til yderligere Lønforhøjelser. Jeg vil indrømme den ærede første Taler, at denne Sag har været paa en lang og trang Vej gennem det andet Ting; men der har jo været mange sammenstødende Omstændigheder, som have bevirket det, ikke mindst, at vi efter en stærkt opadgaaende økonomisk Periode naaede Toppunktet, og nu gaa vi nedad. Naar man hører ude fra, at det er for høje Lønninger, man giver, virker det hen til, at det Arbejde, som ellers vilde være gaaet meget hurtigt og let, møder Gnidningsmodstand, der foraarsager, at Tiden trækker ud. Jeg vil gerne give det ærede Medlem Ret i, at saa stor en Lov som denne havde det ikke ringe Betydning for Landstinget at faa i Tide, saaledes at man kunde faa saa stort et Spørgsmaal ordentligt behandlet. Men paa den anden Side maa der ogsaa levnes os tilstrækkelig Tid til at behandle Forslaget, saaledes at det, naar det kommer til at foreligge til Behandling her i Salen, i Udvalget — thi jeg kan jo skønne, at det bliver henvist til Udvalg — har faaet en saadan Behandling; at det kan tilfredsstille til alle Sider. Jeg skal indskrænke mig hertil og anbefaler Lovforslaget, saaledes som det nu foreligger vedtaget af det andet Ting.

H. N. Hansen: Det Lovforslag, som her foreligger, skal jo afløse — i alt Fald for Jernbaneetatens Vedkommende — Lovven af 1903 om Lønninger for Jernbanevæsenet. Jeg kan ikke sige andet, end at jeg finder dette fuldt berettiget; thi de Lønninger, som da blev fastsatte efter et